

DAJ BIOODPADOM DRUGIE ŻYCIE – KOMPOSTUJ!

**PORADNIK DLA MIESZKAŃCÓW
GMINY STARE BABICE**

**GMINA
STARE BABICE**

Kompostowanie to naturalny sposób na zagospodarowanie odpadów organicznych, który doskonale wpisuje się w zasady Gospodarki o Obiegu Zamkniętym (GOZ).

To prawdziwa sztuka przekształcenia odpadów organicznych w cenny nawóz, który wspiera zdrową glebę i pomaga w ekologicznej uprawie roślin. To proces, który łączy wiedzę, cierpliwość i troskę o naturę – a efekty potrafią być niezwykle satysfakcjonujące. Przekonaj się, jakie to proste! Nie wyrzucaj dłużej bioodpadów do kosza – wykorzystaj je i stwórz naturalny nawóz dla swojej ziemi. To nie tylko korzyść dla Twojego ogródka, ale także ważny krok w dbaniu o środowisko.

DLACZEGO WARTO?

DZIĘKI TEMU ROZWIĄZANIU:

ZMNIEJSZASZ ILOŚĆ ODPADÓW NA SKŁADOWISKACH
ODPADY BIODEGRADOWALNE STANOWIĄ DUŻĄ CZĘŚĆ
ODPADÓW KOMUNALNYCH.

POPRAWIASZ JAKOŚĆ GLEBY
STOSUJĄC KOMPOST, ROZLUŹNIASZ GLEBĘ GLINIASTĄ
I UŻYŹNIASZ PIASZCZYSTĄ.

OGRANICZASZ EMISJĘ GAZÓW CIEPLARNIANYCH
MNIJ METANU Z WYSYPISK I MNIJ CO₂ Z TRANSPORTU
ODPADÓW, OZNACZA MNIJSZĄ EMISJĘ
GAZÓW CIEPLARNIANYCH.

OSZCZĘDZASZ PIENIĄDZE
ZIEMIA OGRODOWA, NAWOZY NATURALNE LUB
SZTUCZNE TO WYDATEK. UŻYWAJĄC KOMPOSTU,
KUPUJESZ ICH ZNACZNIE MNIJ LUB W OGÓLE.

SZTUKA KOMPOSTOWANIA ZACZNIJ OD WŁAŚCIWEJ SEGREGACJI!

CO MOŻNA KOMPOSTOWAĆ?

PAPIER I KARTON

niezadrukowany papier, karton, tektura.

DREWNO

umiarkowane ilości kory, trocin i małych gałęzi
(pomagają przewietrzyć kompost).

POPIÓŁ DRZEWNY

bogaty w minerały, takie jak potas i wapń,
wspiera zdrową glebę.

ODPADY OGRODOWE

trawa, liście, drobne gałązki,
chwasty bez nasion i kwiaty.

RESZTKI KUCHENNE

warzywa, owoce, skorupki jaj, fusy
z kawy i herbaty.

CZEGO UNIKAĆ W KOMPOSTOWNIKU?

OLEJÓW

utrudniają rozkład odpadów i mogą przyciągać zwierzęta.

MIĘSA I RYB

tłuszcze i białka mogą przyciągać szkodniki i powodować nieprzyjemny zapach.

ROŚLIN CHORYCH

mogą przenosić choroby i zaszkodzić zdrowemu kompostowi.

ODPADÓW ZWIERZĄT DOMOWYCH

mogą zawierać szkodliwe bakterie i patogeny.

CHWASTÓW Z NASIONAMI

trudne do zniszczenia, nasiona, mogą rozsiewać się mimo kompostowania.

SZTUKA KOMPOSTOWANIA JAK STWORZYĆ ZDROWY KOMPOST KROK PO KROKU?

Cierpliwość się opłaca

kompost dojrzewa od 5 do 12 miesięcy. Gotowy będzie pachniał świeżą ziemią.

Dbaj o równowagę wilgotności

jeśli kompost jest zbyt mokry, dodaj „brązowe” odpady: karton, papier, suche liście.

Zadbaj o napowietrzanie

powietrze to klucz do zdrowego kompostu! To przyspieszy ich rozkład i poprawi jakość kompostu.

Regularne mieszanie to podstawa

pierwsze mieszanie po 2 – 4 tygodniach, potem co 3– 4 tygodnie.

Rozdrabniaj większe odpady

szczególnie drewniane resztki, aby szybciej się rozkładały.

Wykorzystaj kompost efektywnie

zanim użyjesz go w ogrodzie, sprawdź jego strukturę. Jeśli są w nim większe, nieprzekształcone resztki, możesz dodać je na dno kolejnej przemy kompostowej, jako bazę dla nowego procesu.

SZTUKA KOMPOSTOWANIA JAK UNIKNĄĆ PROBLEMÓW I CIESZYĆ SIĘ EFEKTAMI?

NADMIERNA WILGOĆ, GNICIE

Przyczyna: zbyt duża ilość zielonych odpadów. Gdy w kompostowniku przeważają świeże resztki warzyw, owoców i trawy, może stać się zbyt mokry.

Rozwiązanie: dodaj „brązowe” odpady – suche liście, karton, papier, trociny – aby przywrócić równowagę.

ZBITE MASY ORGANICZNE

Przyczyna: brak tlenu sprzyja beztlenowemu rozkładowi, co prowadzi do powstawania nieprzyjemnych zapachów i utrudnia pracę mikroorganizmów.

Rozwiązanie: regularnie mieszaj kompost co kilka tygodni, zapewniając mu dostęp powietrza.

GRYZONIE I NIEPRZYJEMNY ZAPACH

Przyczyna: nieodpowiednie odpady w kompostowniku. Mięso, nabiał i tłuszcze nie nadają się do kompostowania.

Rozwiązanie: wybieraj tylko resztki roślinne, fusy z kawy i herbaty, skorupki jajek oraz odpady ogrodowe.

SZTUKA KOMPOSTOWANIA PRZEZ CAŁY ROK

JAK DOSTOSOWAĆ PROCES DO PORY ROKU?

Każda pora roku wpływa na tempo rozkładu odpadów w kompostowniku. Oto kilka wskazówek, jak najlepiej dbać o kompost w różnych warunkach pogodowych:

WIOSNA

czas na aktywację! Dni stają się cieplejsze, a mikroorganizmy w kompostowniku zaczynają działać szybciej.

Co zrobić? Przerzuć kompost, aby pobudzić proces rozkładu i równomiernie rozprowadzić składniki odżywcze.

LATO

dbaj o wilgotność! Upały mogą powodować przesuszenie kompostu.

Co zrobić? Regularnie podlewaj przymę wodą, aby zachować odpowiednią wilgotność i umożliwić mikroorganizmom skuteczniejszą pracę.

JESIEŃ

idealny czas na równowagę składników. Spadające liście to doskonały materiał do kompostowania, bogaty w węgiel.

Co zrobić? Dodaj je do kompostownika, aby utrzymać właściwy stosunek składników i zapobiec nadmiernej wilgoci.

ZIMA

pamiętaj o ochronie przed chłodem! Proces rozkładu spowalnia, ale kompostowanie nadal jest możliwe.

Co zrobić? Wciąż dodawaj odpady organiczne, a pryzmę warto zabezpieczyć przed zimnem, np. przykrywając ją słomą lub gałęziami.

JAK ZACZĄĆ?

KROK 1 – ZAŁÓŻ KOMPOSTOWNIK

WYBÓR MIEJSCA:

- » Najlepiej lekko zacienione, osłonięte od wiatru i na uboczu.
- » Ważne, by podłoże było przepuszczalne żeby dżdżownice i mikroorganizmy mogły swobodnie działać.

KONSTRUKCJA:

- » Możesz wykorzystać niepotrzebne drewniane materiały, np. palety, skrzynie transportowe, czy siatkę metalową.
- » Zadbaj o odpływ nadmiaru wody i dostęp powietrza. Szczeliny między deskami zapobiegają nieprzyjemnym zapachom.
- » Jeśli wolisz gotowe rozwiązanie, kompostowniki są dostępne w sklepach, np. ogrodniczych.

KROK 2 – WARSTWY TO KLUCZ DO SUKCESU!

Materiały zasobne w węgiel („brązowe”) – drobne gałązki, zrębki, trociny, słoma, liście, niezadrukowany papier karton, tektura falista.

Materiały zasobne w azot („zielone”) – trawa, siano, chwasty, fusy z kawy i herbaty, obierki i resztki warzyw i owoców.

MATERIAŁY ZASOBNE W WĘGIEL (BRAŹOWE)

>> DROBNE GAŁĄZKI

>> ZRĘBKI, TROCINY

>> SŁOMA

>> LIŚCIE

>> PAPIER, KARTON,
TEKTURA FALISTA

MATERIAŁY ZASOBNE W AZOT (ZIELONE)

>> TRAWA, SIANO

>> CHWASTY

>> FUSY Z KAWY
I HERBATY

>> RESZTKI WARZYW
I OWOCÓW
ORAZ OBIERKI

WARSTWOWE UKŁADANIE JEST KLUCZOWE!

1. Na dnie umieść warstwę drenażową (rozdrobnione gałęzie, grube łodygi roślin).
2. Następnie dodaj warstwę ziemi lub dojrzałego kompostu.
3. Stopniowo dokładaj odpady organiczne – każda warstwa powinna mieć ok. 20cm wysokości.
4. Całość przesyp ziemią lub gliną (2-4 cm) i posyp wapnem, dolomitem lub kredą.
5. Podleć każdą warstwę! Kompost powinien być wilgotny, ale nie mokry.

Pamiętaj:

» Około 60% pryzmy kompostowej powinny stanowić materiały „brązowe”, a 40% „zielone”.

» Do prawidłowego procesu rozkładu niezbędne są: tlen i wilgoć. Kompost nie może być ani za suchy, ani zbyt mokry.

NAJCZĘSTSZE MITY O KOMPOSTOWANIU CZAS JE ROZWIAĆ!

KOMPOST WYDZIELA NIEPRZYJEMNY ZAPACH –

prawidłowo prowadzony kompost pachnie świeżą ziemią. Nieprzyjemna woń pojawia się tylko wtedy, gdy jest zbyt wilgotny lub zawiera niewłaściwe odpady, np. mięso czy nabiał. Wystarczy dodać suche liście, karton lub trociny, aby przywrócić równowagę.

KOMPOSTOWNIK MUSI BYĆ SKOMPLIKOWANY –

Możesz zacząć od prostej pryzmy na ziemi lub wykorzystać drewniane palety. Ważne, aby zapewnić odpływ wody i dostęp powietrza.

KOMPOSTOWANIE PRZYCIĄGA SZKODNIKI –

Jeśli unikasz wrzucania mięsa, tłuszczów i nabiału, kompost nie przyciągnie niepożądanych zwierząt. Dobrze prowadzony kompostownik to zdrowe miejsce, które wspiera ekologię!

JAK WYKORZYSTAĆ GOTOWY KOMPOST?

Ściółkowanie – kompost chroni glebę przed wysychaniem i dostarcza cennych składników odżywczych.

Wzbogacenie gleby – poprawia jej strukturę, rozluźnia gleby gliniaste i użyźnia piaszczyste.

Mieszanka do sadzenia – może być dodawany do ziemi przy sadzeniu drzew, krzewów i warzyw.

Naturalny nawóz do roślin doniczkowych – wzmacnia rośliny i poprawia ich kondycję.

KOMPOSTOWANIE TO EKOLOGICZNA PRZYSZŁOŚĆ - UŻYŹNIAJ ZIEMIĘ I OGRANICZ MARNOWANIE ODPADÓW!

MNIEJ ODPADÓW, WIĘCEJ KORZYŚCI – TO NASZA WSPÓLNA SPRAWA!

Każdy z nas może pomóc ograniczyć ilość odpadów, podejmując codzienne, proste decyzje. Wystarczy kilka nawyków, które sprawią, że mniej wyrzucamy, a więcej wykorzystujemy.

Dziel się zamiast wyrzucać – niepotrzebne przedmioty mogą przydać się innym! Wymieniaj się nimi lub oddaj potrzebującym.

Naprawiaj zamiast kupować nowe – wiele rzeczy można odnowić lub przerobić, zamiast wyrzucać.

Kupuj tylko to, czego naprawdę potrzebujesz – świadome zakupy to mniej odpadów i oszczędność pieniędzy.

MAŁE ZMIANY, WIELKI EFEKT **- RAZEM DLA PLANETY!**

GMINA
STARE BABICE